

Opplæringsplikten faller bort når et utenlandsopphold varer i mer enn tre måneder

TOLKNINGSUTTALELSE | 11.07.2016

Denne tolkningsuttalelsen er markert som utgått fordi den omhandler den gamle opplæringsloven.

Etter tre måneder i utlandet regnes ikke barn lenger som bosatt i Norge, og omfattes dermed ikke av opplæringsplikten.

Rett og plikt til grunnskoleopplæring

Retten til grunnskoleopplæring gjelder når det er sannsynlig at barnet skal være i Norge i mer enn tre måneder. Plikten til grunnskoleopplæring gjelder når oppholdet har vart i tre måneder. Ut i fra forarbeidene til opplæringsloven er det naturlig å legge til grunn at opplæringsplikten gjelder så lenge barnet regnes som bosatt i Norge, men bosettingsbegrepet er ikke definert nærmere.

For at det ikke skal være tvil om opplæringspliktens rekkevidde har § 2-1 andre ledd fått følgende tillegg:

Plikta fell bort dersom eit opphald utanfor Noreg varer i meir enn tre månader.

Etter tre månader i utlandet vurderes barnets tilknytning til Norge å være slik at barnet ikke lenger regnes som bosatt og dermed ikke omfattes av opplæringsplikten.

Kommunens plikter og foreldrenes ansvar

Når barn uteblir fra grunnskoleopplæringen har kommunen en oppfølgingsplikt, jf. prosedyre i veilederen Barn som ikke møter på skolen. Kommunen kan bøtelegge foreldrene hvis de har handlet forsettlig eller uaktsomt, jf. § 2-1 femte ledd. Det er derfor viktig at det er klart for alle parter nårplikten er brutt og straffeansvaret faktisk gjelder.

Kun varighet av utenlandsoppholdet avgjør

Årsaken til utenlandsoppholdet har ikke betydning. Heller ikke hvem barnet er sammen med, om det er der mot sin vilje, eller om barnet er alene.

På hvilket tidspunkt faller opplæringsplikten bort?

I de tilfellene der foreldrene gir skolen beskjed om utenlandsoppholdet på forhånd, fallerplikten bort ved avreisedatoen. I alle andre tilfeller fallerplikten bort når utenlandsoppholdet har vart i mer enn tre måneder.

Tremånedersregelen gjelder uavhengig av skoleruta. Dette skal gjøre regelen enkel å praktisere. Det betyr at fraværet regnes fra første dag og at eventuelle ferie og fridager regnes med. Det avgjørende er om utenlandsoppholdet faktisk varer mer enn tre måneder.

Forholdet til permisjon

Fastsettingen av tremånedersgrensen åpner ikke for at det kan innvilges mer permisjon. Fravær utover innvilget permisjon vil som før være ugyldig fravær.

Regelverket for permisjoner finner du i opplæringsloven § 2-11.

Rettigheter ved tilbakekomst

Elever som har fravær uten gyldig grunn i hele tremånedersperioden har ikke rett til å begynne på den samme skolen dersom det ikke lenger er plass der, jf. praksis i noen kommuner. Kommunen er uansett ansvarlig for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring når eleven kommer tilbake.

Bakgrunn

Prop. 72 L (2015-2016)